

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

18.06.2020թ.

ք. Երևան

Քաղաքացիական գործ

թիվ ԵԴ/24285/02/18

ՈՐՈՇՈՒՄ

**Թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործի
ենթակայությունը որոշելու մասին**

**1.Գործի դատավարական նախապայմանությունը և ենթակայության հարցի
լուծման համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքները.**

10.06.2008թ. Աիդա Քեշիշյանի («Առաջին կողմ») և Աիդա Քեշիշյանի և Անուշ Հակոբի Նայիրյանի («Երկրորդ կողմ») միջև կնքվել է Համատեղ գործունեության մասին պայմանագիր, որով կողմերը պարտավորվել են հավասար մասնաբաժիններ ներդնելով՝ վերակառուցել Աիդա Քեշիշյանի սեփականությունը հանդիսացող՝ Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 հասցեի անշարժ գույքը:

30.04.2009թ. Աիդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի միջև կնքվել է Անշարժ գույքի նվիրատվության պայմանագիր, որով Աիդա Քեշիշյանը Մելիք Հակոբյանի սեփականությանն անհատույց հանձնել է Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 հասցեի բնակելի տունը: Նշված հասցեի բնակելի տան նկատմամբ ՀՀ ԿԱ ԱԳԿ ՊԿ-ում 13.05.2009թ. գրանցվել է Մելիք Հակոբյանի սեփականության իրավունքը:

Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/6 հասցեի նկատմամբ Անշարժ գույքի նվիրատվության թիվ 1966 պայմանագրի հիման վրա ՀՀ ԿԱ ԱԳԿ ՊԿ-ում 08.05.2009թ. գրանցվել է Մելիք Հակոբյանի սեփականության իրավունքը:

Մելիք Հակոբյանի և Սերոշ Քոչարի միջև 18.03.2011թ. կնքվել է Անշարժ գույքի հիփոթեքի (գրավի) պայմանագիր, որով ի ապահովումն կողմերի միջև 18.03.2011թ. կնքված փոխառության պայմանագրի՝ Մելիք Հակոբյանը գրավադրել է իրեն սեփականության իրավունքով պատկանող՝ Երևան քաղաքի Գուլակյանի փողոցի թիվ 7/3 և թիվ 7/6 հասցեների անշարժ գույքը:

Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման թիվ 07122012-01-1765 վկայականի՝ Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և թիվ 7/6

հասցեների անշարժ գույքի նկատմամբ Անշարժ գույքի գրավի, հիփոթեքի 18.03.2011թ. թիվ 1394 պայմանագրի և ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի հիմքով 07.12.2011թ. գրանցվել է Սերոժ Քոչարյանի սեփականության իրավունքը:

Սերոժ Քոչարյանի և Սևակ Աբրամյանի միջև 02.08.2016թ. կնքված Անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագրով Սերոժ Քոչարյանը վաճառել է, իսկ Սևակ Աբրամյանը գնել է Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և թիվ 7/6 հասցեների անշարժ գույքը: Նշված հասցեների անշարժ գույքի նկատմամբ 05.08.2016թ. գրանցվել է Սևակ Աբրամյանի սեփականության իրավունքը:

Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի 15.11.2016թ. թիվ ԵԿԴ/2141/02/15 օրինական ուժի մեջ մտած վճռով Մելիք Հակոբյանից հօգուտ Անուշ Հակոբի Նաիրյանի բռնագանձվել է 20.356.000 ՀՀ դրամ: Նշված վճռի հիման վրա 29.12.2016թ. տրամադրվել է կատարողական թերթ:

31.10.2019թ. Անուշ Հակոբի Նայիրյանը և Վահիկ Հակոբ Նաիրյանը հայցադիմում են ներկայացրել ընդդեմ Աիդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի, երրորդ անձիք Սերոժ Քոչարյանի, Սևակ Աբրամյանի և ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի՝ պահանջելով որպես Աիդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի միջև 30.04.2009 թվականին կնքված առոչինչ գործարք հանդիսացող նվիրատվության պայմանագրի անվավերության հետևանք անվավեր ճանաչել՝

ա) 18.03.2011 թվականին Մելիք Հակոբյանի և Սերոժ Քոչարի միջև Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և 7/6 հասցեների անշարժ գույքի նկատմամբ կնքված, սեղանամատյանում թիվ 1394 համարի տակ գրանցված «Անշարժ գույքի հիփոթեքի (գրավի)» պայմանագիրը և դրա հիման վրա 07.12.2012 թվականին Սերոժ Քոչարյանի անվամբ կատարված անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցումը,

բ) անվավեր ճանաչել 02.08.2016 թվականին Սերոժ Քոչարյանի և Սևակ Աբրամյանի միջև Երևան քաղաքի Արաբկիր համայնքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3, 7/6 հասցեի անշարժ գույքի նկատմամբ կնքված, սեղանամատյանում թիվ 3370 համարի տակ գրանցված անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիրը և դրա հիման վրա 05.08.2016 թվականին Սևակ Աբրամյանի անվամբ կատարված անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցումը և Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից 29.12.2016 թվականին տրված թիվ ԵԿԴ/2141/02/16 կատարողական թերթով նախատեսված բռնագանձումը տարածել Երևան քաղաքի Արաբկիր համայնքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և 7/6 հասցեի անշարժ գույքի վրա:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (դատավոր Ռ. Ափինյան) 09.11.2018թ. որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

22.04.2020թ. Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Ռ. Ափինյանի վարույթում գտնվող թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը

վերջինիս լիազորությունները դադարելու հիմքով վերամակագրվել է նույն դատարանի դատավոր Գ. Խաչատրյանին:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (դատավոր՝ Գ. Խաչատրյան) (այսուհետ՝ նաև Դատարան) 04.05.2020 թվականի որոշմամբ վարույթ է ընդունվել թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Անուշ Հակոբի Նայիրյանի և Վահիկ Հակոբ Նաիրյանի ընդդեմ Արդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի, երրորդ անձիք Սերոժ Քոչարյանի, Սևակ Աբրամյանի և ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի՝ առոչինչ գործարքի անվավերության հետևանքներ կիրառելու պահանջի մասին:

Այնուհետև, 06.05.2020թ. Դատարանը որոշում է կայացրել գործն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարան ուղարկելու մասին՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«Սնանկության մասին» փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 12.12.2019 թվականի ՀՀ օրենքի 72-րդ հոդվածի 10-րդ մասը սահմանում է, որ Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններում հարուցված՝ սույն օրենքի 3-րդ հոդվածին համապատասխանող գործերը սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, փոխանցվում են դատարան (Հայաստանի Հանրապետության սնանկության դատարան): Տվյալ դեպքում համաձայն www.datalex.am դատական տեղեկատվական համակարգի՝ Մելիք Հակոբյանը ՀՀ սնանկության դատարանի 02.12.2019թ. թիվ ՍնԴ/1539/04/19 վճռով ճանաչվել է սնանկ և վարույթը դեռևս շարունակվում է: Հետևաբար վերը նշված իրավակարգավորումը թույլ է տալիս Դատարանին եզրահանգելու, որ ՀՀ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում հարուցված սույն քաղաքացիական գործով առկա են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված հիմքերը, ուստիև սույն քաղաքացիական գործը պետք է հանձնել ՀՀ սնանկության դատարանի քննությանը»:

15.05.2020թ. թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը մակագրվել է Սնանկության դատարանի դատավոր Գ. Նարինյանին:

02.06.2020թ. որոշմամբ Սնանկության դատարանը գործի ենթակայության շուրջ ծագած վեճը լուծելու նպատակով գործն ուղարկել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«(...) Դատարանն արձանագրում է, որ թեպետ թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործով պատասխանող Մելիք Հակոբյանի վերաբերյալ առկա է թիվ ՍնԴ/1539/04/19 սնանկության գործը, այդուհանդերձ առկա չէ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ կետով օրենսդրի սահմանած նախապայմաններից և ոչ մեկը, մասնավորապես՝

1) թեպետ վիճարկվող նվիրատվության պայմանագրի առարկա է հանդիսանում միայն ՀՀ, քաղաք Երևան, Գուվակյան փողոց, թիվ 7/3 հասցեում գտնվող անշարժ գույքը, սակայն ինչպես այս, այնպես էլ անվավերության հետևանքի կիրառման մյուս՝ ՀՀ, քաղաք

Երևան, Գուլակյան փողոց, թիվ 7/6 հասցեում գտնվող գույքը ներառված չեն պարտապանի գույքի կազմում (կառավարիչ Հարութ Ղարիբյանի գույքագրման ակտով և ՀՀ կադաստրի կոմիտեի տեղեկանքով՝ Մելիք Հակոբյանի անվամբ գույք չի հայտնաբերվել),

2) թեպետ վիճարկվող նվիրատվության պայմանագրի առարկա է հանդիսանում միայն ՀՀ, քաղաք Երևան, Գուլակյան փողոց, թիվ 7/3 հասցեում գտնվող անշարժ գույքը, սակայն ինչպես այս, այնպես էլ անվավերության հետևանքի կիրառման մյուս՝ ՀՀ, քաղաք Երևան, Գուլակյան փողոց, թիվ 7/6 հասցեում գտնվող գույքը չեն հանդիսանում երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկա (նման ապացույց առկա չէ ոչ քաղաքացիական, և ոչ սնանկության գործում),

3) պահանջի հիմքում դրված է նվիրատվության պայմանագիրը, որի կողմերն են՝ նվիրատու Աիդա Քեշիշյանը, նվիրառու Մելիք Հակոբյանը, սնանկության գործով Աիդա Քեշիշյանը պահանջատեր կամ պարտապան չի հանդիսանում, Մելիք Հակոբյանը պարտապան է, այսինքն՝ գործարքը չի կնքվել պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ:

Նման պայմաններում դատարանը փաստում է, որ չի կարող այլ որոշման հանգեի, քան արձանագրել իր անհամաձայնությունը ստացված քաղաքացիական գործը Մելիք Հակոբյանի սնանկության գործի շրջանակներում քննելու մասով, և օգտվելով առկա իրավական հնարավորություններից, գտնում է, որ թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը պետք է ուղարկել ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ գործի ենթակայությունը որոշելու համար»:

Թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 11.06.2020թ.:

2. Կիրառելի իրավական նորմերը, պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

Սույն գործով առաջին աստիճանի դատարանների միջև քաղաքացիական գործի ենթակայության շուրջ ծագած վեճը լուծելու համար գտնում եմ, որ անհրաժեշտ է անդրադառնալ և եզրահանգումներ անել հետևյալ իրավական հարցադրումների կապակցությամբ.

1) *ինչպես մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքով, այնպես էլ՝ 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքով սահմանված են արդյո՞ք այնպիսի հանգամանքներ, որոնց բացակայությունը՝ գործի քննությամբ պարզելուց հետո միայն առաջին աստիճանի ընդհանուր իրավասության դատարանները կարող են վարույթ ընդունած քաղաքացիական գործերն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին հարց քննարկել,*

2) *կարող են արդյո՞ք «Սնանկության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Ազգային ժողովի կողմից 12.12.2019թ. ընդունված թիվ ՀՕ-*

294-Ն օրենքի (ուժի մեջ է մտել 15.04.2020թ.) կարգավորումները կիրառվել մինչ այդ օրենքի ուժի մեջ մտնելը Սնանկության դատարանի վարույթում գտնվող սնանկության գործի հետագա վարման կամ առանձին դատավարական գործողությունների կատարման գործընթացում,

3) որո՞նք էին մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքով սահմանված այն պահանջները, որոնց վերաբերյալ քաղաքացիական գործում փաստերի առկայությունը կարող էր միայն թույլ տալ առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին՝ վարույթ ընդունած քաղաքացիական գործերն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին կատարել իրավաչափ եզրահանգում,

4) որո՞նք են 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքով սահմանված այն պահանջները, որոնց վերաբերյալ քաղաքացիական գործում փաստերի առկայությունը կարող է միայն թույլ տալ առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին՝ վարույթ ընդունած քաղաքացիական գործերն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին կատարել իրավաչափ եզրահանգում:

Դիրքորոշումներ 1-ին հարցադրման վերաբերյալ.

Մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի համաձայն՝ «պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից՝ կարճվում կամ ավարտվում են պարտապանից **գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու պահանջով** քաղաքացիական, վարչական կամ արբիտրաժային տրիբունալի վարույթում գտնվող գործերը, և պարտապանի դեմ պարտատերերի պահանջները կարող են ներկայացվել սնանկության վարույթի շրջանակներում՝ սույն օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով»:

Նույն կարգավորումն առկա է նաև 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետում:

15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի գ) կետի համաձայն՝ «(...) դատարանը պարտապանին սնանկ ճանաչելու, դիմումը մերժելու կամ դիմումն առանց քննության թողնելու, ինչպես նաև գործի վարույթը կարճելու մասին անհապաղ տեղեկացնում է՝

(...),

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանին՝ Հայաստանի Հանրապետության բոլոր դատարաններին ծանուցելու համար,

(...)»:

Նույն կարգավորումն առկա է նաև մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի գ) կետում:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի (այսուհետ նաև՝ Օրենսգիրք) 182-րդ հոդվածի 1-ին մասի 12-րդ կետի կետի համաձայն՝ «Առաջին ատյանի դատարանը դատավարության ցանկացած փուլում կարճում է գործի վարույթը, եթե՝

(...),

օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում»:

09.04.2018թ. ուժը կորցրած ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ «Դատարանը կարճում է գործի վարույթը, եթե՝ վեճը ենթակա չէ դատարանում քննության»:

Օրենսգրքի 439-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ մասերի համաձայն՝

«Սույն օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության 1998 թվականի հունիսի 17-ի օրենսգիրքը:

Մինչև սույն օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելը ներկայացված հայցադիմումների, դիմումների և բողոքների վարույթ ընդունելու հարցը լուծելիս կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության 1998 թվականի հունիսի 17-ի օրենսգրքի նորմերը:

Սույն օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ առաջին ատյանի դատարանի վարույթում գտնվող գործերը առաջին ատյանի դատարանում քննվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության 1998 թվականի հունիսի 17-ի օրենսգրքի նորմերով»:

Վերոգրյալ իրավակարգավորումների համակարգային վերլուծությունից հետևում է, որ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններն իրենց վարույթում քննվող քաղաքացիական գործերով պատասխանողների սնանկ ճանաչված լինելու վերաբերյալ Վճռաբեկ դատարանից ծանուցում ստանալու կամ Օրենսգրքով թույլատրելի ցանկացած այլ աղբյուրից տեղեկատվություն ստանալու դեպքում առաջին հերթին իրենց վարույթում գտնվող քաղաքացիական գործերով պետք է քննարկման առարկա դարձնեն գործի վարույթը՝ «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետով սահմանված կարճելու հիմքի առկայության հարցը: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ տվյալ հիմքի առկայության դեպքում քաղաքացիական գործի վարույթը կարճելու իրավական հնարավորություններն առկա են ինչպես 09.04.2018թ. ուժը կորցրած ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 1-ին կետում, այնպես էլ՝ Օրենսգրքի 182-րդ հոդվածի 1-ին մասի 12-րդ կետում:

«Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի բովանդակության ուսումնասիրությունից հետևում է, որ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում քննվող այն քաղաքացիական գործի վարույթն է ենթակա կարճման, որով հայցվորի կողմից պատասխանողին ուղղված է **գումարի բռնագանձման պահանջ կամ գույք հանձնելու պահանջ**: Հետևաբար «Սնանկության մասին» օրենքի

վկայակոչված հիմքով քաղաքացիական գործի վարույթը կարճելու անհրաժեշտություն կարող է ծագել հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության դեպքում՝

ա) քաղաքացիական գործով պարասխանողը դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով սնանկ է ճանաչվել,

բ) քաղաքացիական գործով սնանկ ճանաչված պարասխանողի դեմ ներկայացված է գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու պահանջ:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ գումարի բռնագանձման պահանջի դեպքում առավել քան հստակ է դատական գործերի շրջանակը, իսկ գույք հանձնելու պահանջի մասով իրավակիրառ պրակտիկայում հնարավոր է առաջանան որոշակի տարրնկալումներ, ինչպես նաև նկատի ունենալով դատական գործերը մեկ դատարանից մեկ այլ դատարան անհարկի հանձնելը, գործերի քննության անհարկի ձգձգումները կանխելու կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը, և այդ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը գործի ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունքի ապահովման գործընթացի վրա՝ գտնում եմ, որ հարկ է վերլուծել «Սնանկության մասին» օրենքի վերը նշված հոդվածի իմաստով «գույք հանձնել» եզրույթի հասկացությունը:

Պարտապանի գույքի կազմում ներառման ենթակա գույքի շրջանակը հստակ սահմանված է մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասում: Հիշյալ կարգավորումը որոշակի փոփոխությունների է ենթարկվել 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքով: Մասնավորապես՝ մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Պարտապանի գույքի կազմում է ներառվում պարտապանին պատկանող ցանկացած գույք, իրավունք կամ այլ ակտիվ, ներառյալ՝ մտավոր սեփականության օբյեկտ: Ի ապահովումն պարտապանի՝ սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված մորատորիում չտարածելու մասին դատարանին ծանուցած ապահովված իրավունքով պարտատիրոջ առջև ստանձնած պարտավորության համար ապահովված իրավունքի առարկան (այդ թվում՝ երրորդ անձին պատկանող) չի ընդգրկվում պարտապանի գույքի կազմում, բացառությամբ դրա իրացումից ստացված միջոցների, որոնք պարտապանի գույքի կազմում են ընդգրկվում սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքում»:

15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «պարտապանի գույքի կազմում է ներառվում պարտապանին պատկանող ցանկացած գույք, իրավունք կամ այլ ակտիվ, ներառյալ՝ մտավոր սեփականության օբյեկտ կամ այլ գույքային իրավունքներ, ինչպես նաև երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկաները: Ապահովված իրավունքի այն առարկան (այդ թվում՝ երրորդ անձին պատկանող), որի վերաբերյալ դատարանը սույն օրենքի 39.2-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ընդունել է ապահովված պարտատիրոջ պահանջի չափը հաստատելու և ապահովված իրավունքի առարկայի իրացում թույլատրելու մասին որոշում, չի ընդգրկվում պարտապանի գույքի կազմում, բացառությամբ դրա իրացումից ստացված

միջոցների, որոնք պարտապանի գույքի կազմում ընդգրկվում են սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքում»:

Հետևաբար, անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ թեպետ 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասում ընդլայնվել է պարտապանի գույքի կազմում ներառման ենթակա գույքի կազմի շրջանակը, այդ թվում՝ երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկաների ներառման ենթակա լինելու առումով, այդուհանդերձ, հարկ է նկատի ունենալ, որ ինչպես մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի, այնպես էլ՝ 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի կարգավորումը վերաբերում է պատասխանողին պատկանող գույքին:

Այս մեկնաբանությունն առավել ամրապնդվում է «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով (ներկայումս գործող խմբագրությամբ) սահմանված այն լրացուցիչ պահանջով, որ հարուցված քաղաքացիական գործն իր ազդեցությունը պետք է ունենա սնանկության գործով պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա:

Ամփոփելով վերոգրյալը՝ կարելի է արձանագրել, որ վերը նշված իրավակարգավորումների բովանդակային վերլուծությունից հետևում է, որ «գույք հանձնել» եզրույթը վերաբերում է պարտապանին սեփականության իրավունքով պատկանող, ինչպես նաև «Սնանկության մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի բովանդակության մեջ բացահայտված գույքին, այլ ոչ թե պարտապանի մոտ գտնվող ցանկացած գույքին:

Դիրքորոշումներ 2-րդ հարցադրման վերաբերյալ.

«Սնանկության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Ազգային ժողովի կողմից 12.12.2019թ. ընդունված (ուժի մեջ է մտել 15.04.2020թ.) թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի՝ «Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ» սահմանող 72-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի ապրիլի 15-ից և տարածվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո հարուցված սնանկության գործերի վրա: Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը հարուցված սնանկության գործերը վարվում են մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի նորմերով»:

«Սնանկության մասին» օրենքի՝ սնանկության գործերի քննության կարգը սահմանող 1-ին հոդվածի համաձայն՝

«1. Սնանկության գործերի վարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով և սույն օրենքով սահմանված կարգով:

2. Եթե սույն օրենքով սահմանված են այլ կանոններ, քան Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով, ապա սնանկության գործի քննությունն իրականացվում է սույն օրենքով սահմանված կանոններով»:

«Հ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի՝ Օրենսգրքի գործողության ոլորտը սահմանող 1-ին հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերի համաձայն՝

«սույն օրենսգրքով սահմանված կանոնները կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետության սնանկության դատարանում (այսուհետ՝ սնանկության դատարան) սնանկության գործի վարման և դրա շրջանակում առանձին քաղաքացիական գործերի քննության նկատմամբ, եթե այլ բան նախատեսված չէ «Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

Քաղաքացիական դատավարությունն իրականացվում է գործի քննության կամ առանձին դատավարական գործողության կատարման ժամանակ գործող օրենքով»:

Վերոգրյալ իրավակարգավորումները վերլուծելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 41-րդ հոդվածի իրավակարգավորման լույսի ներքո՝ կարելի է հստակորեն արձանագրել, որ Ազգային ժողովի կողմից 12.12.2019թ. ընդունված թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքով մեծածավալ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Սնանկության մասին» օրենքում, և Օրենքի «Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ» սահմանող հոդվածով տրվել են այն անհրաժեշտ իրավական լուծումները, որոնք հնարավորություն են տալիս տարանջատել մինչև Օրենքի ընդունումը հարուցված և Օրենքի ընդունումից հետո հարուցված սնանկության վարույթների նկատմամբ հետագա կիրառելի իրավակարգավորումների շրջանակը: Այսինքն՝ հստակ ընդգծվել է այն սահմանագիծը, թե սնանկության գործերի որ խմբի նկատմամբ է գործում 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի կարգավորումները (այդ թվում՝ 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իմաստով), և սնանկության գործերի որ խմբի նկատմամբ է շարունակում գործել մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի կարգավորումները (այդ թվում՝ 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի իմաստով):

Վերոգրյալ իրավական վերլուծության արդյունքում հստակ է այն, որ մինչև 2020 թվականի ապրիլի 15-ը հարուցված սնանկության գործերի վարման գործընթացում կիրառելի չէ 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի իրավակարգավորումները: Հետևաբար, առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանները քաղաքացիական գործերը 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հիմքով Սնանկության դատարան ըստ ենթակայության ուղարկելիս, ի թիվս այլ հանգամանքների, պետք է պարզեն Սնանկության դատարանում վարվող սնանկության գործը հարուցվել է մինչև 15.04.2020 թվականը (օրենքի ուժի մեջ մտնելը), թե հարուցվել է 15.04.2020 թվականից հետո: Սա է այն սահմանագիծը, որ առաջին ատյանի դատարանները պետք է նկատի ունենան կիրառելի իրավունքի նորմերն ընտրելու գործընթացում:

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ ի թիվս 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի մյուս կարգավորումների, նույն օրենքի՝ «Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ» սահմանող 72-րդ հոդվածի 10-րդ մասը կիրառելիս պետք է այն դիտարկել համակարգային, այն է՝ նույն հոդվածի 1-ին մասի իրավակարգավորման լույսի ներքո և շրջանակներում:

Մինչև 15.04.2020 թվականը հարուցված սնանկության գործերի վարման գործընթացում 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքով սահմանված իրավակարգավորումները կիրառելը, այդ թվում՝ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի կիրառման իմաստով, ուղղակի կհակասի նույն օրենքի՝ «Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ» սահմանող 72-րդ հոդվածի 1-ին մասի իրավակարգավորմանը:

Դիրքորոշումներ 3-րդ հարցադրման վերաբերյալ.

Մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ «սնանկության գործով պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների առնչությամբ ծագած բոլոր քաղաքացիաիրավական վեճերը, որտեղ պարտապանը հանդես է գալիս որպես պատասխանող կամ պատասխանողի կողմում հանդես եկող երրորդ անձ, քննվում են նույն սնանկության գործի շրջանակում»:

Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններն իրենց վարույթում գտնվող քաղաքացիական գործերը **մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասով** սահմանված իրավակարգավորման հիման վրա կարող են ըստ ենթակայության ուղարկել Սնանկության դատարան հետևյալ հանգամանքների հաշվառմամբ և պարզմամբ.

1) պետք է բացառված լինի քաղաքացիական գործի վարույթը «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի հիմքով կարճելու իրավական հնարավորությունը,

2) քաղաքացիական գործով վեճը պետք է ծագած լինի սնանկության գործով պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների առնչությամբ,

3) սնանկության գործով պարտապանը պետք է հանդիսանա առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում քննվող քաղաքացիաիրավական վեճով պատասխանող կամ պատասխանողի կողմում հանդես եկող երրորդ անձ:

«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 41-րդ հոդվածի իրավակարգավորումների լույսի ներքո մեկնաբանելով մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ կարելի է փաստել, որ միայն վերը նշված երեք պայմանների միաժամանակյա առկայությամբ գործը Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնված լինելու դեպքում է հնարավոր արձանագրել, որ գործն ըստ ենթակայության ուղարկված առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը չի

հանդիսանում այն պատշաճ դատարանը, որը տվյալ գործով պետք է իրականացնի հետագա քննություն:

Դիրքորոշումներ 4-րդ հարցադրման վերաբերյալ.

Մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի իրավակարգավորումը սահմանելիս Օրենսդիրը նպատակ է հետապնդել ապահովել սնանկության գործընթացի արդյունավետությունը, այդ թվում՝ ապահովել սնանկության գործի վարման ամբողջականությունը, գործով բացահայտել հնարավոր բոլոր պարտատերերին և նրանց պահանջները, սնանկության վարույթով անցնող ցանկացած գույքի վերաբերյալ հարցի քննարկում կազմակերպել միայն սնանկության վարույթում, ինչը կապահովի սնանկության վարույթի արդյունավետությունը և սնանկության վարույթի մասնակիցների իրավունքների ամբողջական իրացումը, քաղաքացիական և սնանկության գործերի ողջամիտ ժամկետում քննությունը, բացառելով հանդերձ նույն գույքի կամ իրավունքի վերաբերյալ տարբեր դատարաններում քննվող գործերի, ինչպես նաև դատական ակտերի առկայությունը և այլն:

Օրենսդրի այս կամքն իր ցայտուն արտահայտումն է ստացել տեղի ունեցած օրենսդրական փոփոխություններում, որպիսի իրավիճակում ուշադրության է արժանի «Սնանկության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Ազգային ժողովի կողմից ընդունված 12.12.2019թ. թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքը (ուժի մեջ է մտել 15.04.2020թ.):

Այսպես. 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի նոր խմբագրությամբ 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների, երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկայի, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ ծագած և պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա ազդող վեճերով քաղաքացիական գործերը, բացառությամբ կառավարչի կողմից ներկայացվող հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի, քննում է սնանկության գործը վարող դատավորը նույն սնանկության գործի շրջանակում՝ որպես առանձին քաղաքացիական գործեր (այսուհետ՝ առանձին քաղաքացիական գործեր):

Նշված նոր իրավակարգավորման բովանդակության բացահայտման արդյունքում կարելի է արձանագրել, որ օրենսդրի սահմանած նոր իրավակարգավորումն ենթադրում է քաղաքացիական գործերի առավել լայն շրջանակի քննություն սնանկության վարույթի շրջանակում, մասնավորապես՝ այն քաղաքացիական գործերը, որոնք կապված են սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների, երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկայի, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ ծագած և պարտատերերի պահանջների

բավարարման հնարավորության վրա ազդող վեճերի հետ (բացառությամբ սնանկության գործերով կառավարչների կողմից ներկայացվող հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի):

Այդուհանդերձ, ուշադրության է արժանի այն հանգամանքը, որ օրենսդիրը սահմանել է նաև 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորման շրջանակներում Սնանկության դատարանի կողմից քննության ենթակա (այդ թվում՝ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններից ըստ ենթակայության ստացված) գործերի շրջանակը որոշելու համար անհրաժեշտ իրավակարգավորումները, որոնց վերաբերյալ իրավական վերլուծությունները մանրամասնորեն շարադրված են «Դիրքորոշումներ 2-րդ հարցադրման վերաբերյալ» հատվածում: Այսինքն՝ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններում հարուցված քաղաքացիական գործերի փաստական հանգամանքների՝ 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորմանը համապատասխանելն ինքնին բավարար չէ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին եզրահանգում կատարելու համար:

Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններն իրենց վարույթում գտնվող քաղաքացիական գործերը **15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով** սահմանված իրավակարգավորման հիման վրա կարող են ըստ ենթակայության ուղարկել Սնանկության դատարան հետևյալ հանգամանքների հաշվառմամբ և պարզմամբ.

1) պետք է բացառված լինի քաղաքացիական գործի վարույթը «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի հիմքով կարճելու իրավական հնարավորությունը,

2) սնանկության գործը պետք է հարուցված լինի «Սնանկության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Ազգային ժողովի կողմից ընդունված 12.12.2019թ. թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքն ուժի մեջ մտնելու հետո,

3) քաղաքացիական գործով վեճը պետք է ծագած լինի սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների, երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկայի, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ, բացառությամբ կառավարչի կողմից ներկայացվող հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի,

4) քաղաքացիական գործով ծագած վեճը պետք է ազդեցություն ունենա Սնանկության դատարանում հարուցված և վարվող սնանկության գործով պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա:

«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 41-րդ հոդվածի իրավակարգավորումների լույսի ներքո մեկնաբանելով 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ

մասը՝ անհրաժեշտ է փաստել, որ միայն վերը նշված չորս պայմանների միաժամանակյա առկայությամբ գործը Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնված լինելու դեպքում է հնարավոր արձանագրել, որ գործն ըստ ենթակայության ուղարկած առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը չի հանդիսանում այն պատշաճ դատարանը, որը տվյալ գործով պետք է իրականացնի հետագա քննություն:

Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ Դատարանի 04.05.2020 թվականի որոշմամբ վարույթ է ընդունվել թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը, որի շրջանակներում Անուշ Հակոբի Նայիրյանը և Վահիկ Հակոբ Նայիրյանը հայցադիմում են ներկայացրել ընդդեմ Աիդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի, երրորդ անձիք Սերոժ Քոչարյանի, Սևակ Աբրամյանի և ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի՝ պահանջելով որպես Աիդա Քեշիշյանի և Մելիք Հակոբյանի միջև 30.04.2009 թվականին կնքված առջին չ գործարք հանդիսացող նվիրատվության պայմանագրի անվավերության հետևանք անվավեր ճանաչել՝

ա) 18.03.2011 թվականին Մելիք Հակոբյանի և Սերոջ Քոչարի (*համաձայն 18.03.2011թ. կնքված Անշարժ գույքի հիփոթեքի (գրավի) պայմանագրի վավերապայմանների*) միջև Երևան քաղաքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և 7/6 հասցեների անշարժ գույքի նկատմամբ կնքված, սեղանամատյանում թիվ 1394 համարի տակ գրանցված «Անշարժ գույքի հիփոթեքի (գրավի)» պայմանագիրը և դրա հիման վրա 07.12.2012 թվականին Սերոժ Քոչարյանի անվամբ կատարված անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցումը,

բ) անվավեր ճանաչել 02.08.2016 թվականին Սերոժ Քոչարյանի և Սևակ Աբրամյանի միջև Երևան քաղաքի Արաբկիր համայնքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3, 7/6 հասցեի անշարժ գույքի նկատմամբ կնքված, սեղանամատյանում թիվ 3370 համարի տակ գրանցված անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիրը և դրա հիման վրա 05.08.2016 թվականին Սևակ Աբրամյանի անվամբ կատարված անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցումը և Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից 29.12.2016 թվականին տրված թիվ ԵԿԴ/2141/02/16 կատարողական թերթով նախատեսված բռնագանձումը տարածել Երևան քաղաքի Արաբկիր համայնքի Գուլակյան փողոցի թիվ 7/3 և 7/6 հասցեի անշարժ գույքի վրա:

06.05.2020թ. Դատարանը որոշում է կայացրել գործն ըստ ենթակայության Սնանկության դատարան ուղարկելու մասին: Քաղաքացիական գործը Սնանկության դատարանի քննությանը ենթակա լինելու Դատարանի եզրահանգումը հիմնավորվել է Ազգային ժողովի կողմից 12.12.2019թ. ընդունված թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի 72-րդ հոդվածի 10-րդ մասի վկայակոչմամբ և կիրառմամբ, որը սահմանում է, որ «Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններում հարուցված՝ սույն օրենքի 3-րդ հոդվածին համապատասխանող գործերը սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, փոխանցվում են դատարան»:

Մասնավորապես, Դատարանը, արձանագրելով, որ համաձայն www.datalex.am դատական տեղեկատվական համակարգի՝ Մելիք Հակոբյանը ՀՀ սնանկության դատարանի 02.12.2019թ. թիվ ՍնԴ/1539/04/19 վճռով ճանաչվել է սնանկ և վարույթը դեռևս շարունակվում է, եզրահանգել է, որ սույն քաղաքացիական գործով առկա են 15.04.2020 թվականին խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված հիմքերը, ուստիև սույն քաղաքացիական գործը պետք է հանձնել ՀՀ սնանկության դատարանի քննությանը:

Սնանկության դատարանը նույնպես թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործի ենթակայության հարցը քննարկել և իր անհամաձայնությունը հիմնավորել է Ազգային ժողովի կողմից 12.12.2019թ. ընդունված թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի իրավակարգավորումների լույսի ներքո՝ միաժամանակ արձանագրելով, որ թեև Մելիք Հակոբյանը սնանկ է ճանաչվել, այդուհանդերձ առկա չեն 15.04.2020թ. խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված նախապայմանները:

Սույն որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների համատեքստում անդրադառնալով գործի փաստական հանգամանքներին՝ գտնում եմ, որ դատարանների միջև ծագած ենթակայության վեճը լուծելու համար հարկ է պարզել հետևյալ հանգամանքները՝

ա) արդյո՞ք բացառված է թիվ ԵԴ/24285/02/18 գործի քաղաքացիական գործի վարույթը «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի հիմքով կարճելու իրավական հնարավորությունը,

բ) թիվ ԵԴ/24285/02/18 գործի ենթակայության հարցը լուծելիս կիրառման ենթակա է մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի իրավակարգավորումը, թե 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորումը,

գ) կիրառելի իրավակարգավորման շրջանակներում առկա են արդյո՞ք թիվ ԵԴ/24285/02/18 գործը Սնանկության դատարանին հանձնելու համար անհրաժեշտ նախապայմանները:

Հարկ է նախ և առաջ արձանագրել, որ համաձայն www.datalex.am դատական տեղեկատվական համակարգի տվյալների՝ Մելիք Հակոբյանը թիվ ՍնԴ/1539/04/19 սնանկության գործով Սնանկության դատարանի 02.12.2019թ. վճռով սնանկ է ճանաչվել:

Թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործով ներկայացված հայցապահանջների ուսումնասիրությունից հետևում է, որ թեև սնանկ ճանաչված Մելիք Հակոբյանը հանդես է գալիս որպես պատասխանող, սակայն վերջինիցս գումարի բռնագանձման կամ նրան պատկանող գույք հանձնելու պահանջ ներկայացված չէ: Մասնավորապես, թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործով քննության է առնվում առոչինչ գործարքի անվավերության հետևանքներ կիրառելու վերաբերյալ պահանջ, մինչդեռ ինչպես

հետևում է «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի կարգավորումից, նշված իրավանորմի հիմքով քաղաքացիական գործի վարույթը կարճելու պարտադիր պայման է այն, որ սնանկ ճանաչված պատասխանողի դեմ ուղղակիորեն ներկայացված լինի գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու պահանջ: Հետևաբար բացառվում է «Սնանկության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի հիմքով թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործի վարույթը կարճելու իրավական հնարավորությունը:

Անդրադառնալով սույն գործի ենթակայության հարցը լուծելիս կիրառման ենթակա օրենսդրության հարցին՝ հարկ է նշել, որ Մելիք Հակոբյանը սնանկ է ճանաչվել Սնանկության դատարանի 02.12.2019թ. վճռով, այսինքն՝ մինչև 12.12.2019թ. ընդունված թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը (15.04.2020թ.), որպիսի պարագայում սույն որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների համատեքստում կիրառման ենթակա են մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի կարգավորումները: Հետևաբար թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործի՝ Սնանկության դատարանին ենթակայության հարցը պետք է պարզել և գնահատել մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի կարգավորումների լույսի ներքո: Մինչդեռ թե՛ Դատարանը, և թե՛ Սնանկության դատարանը թիվ ԵԴ/24285/02/18 գործի ենթակայության վերաբերյալ իրենց հիմնավորումները և անհամաձայնությունը շարադրելիս սխալ եզրահանգման են եկել կիրառման ենթակա օրենսդրության վերաբերյալ՝ թիվ ԵԴ/24285/02/18 գործի ենթակայության հարցը քննարկելով 15.04.2020թ. ուժի մեջ մտած թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորման լույսի ներքո այն դեպքում, երբ սույն որոշման իրավական և փաստական հանգամանքների վերլուծություններից հետևում է, որ կիրառման ենթակա է մինչև 15.04.2020 թվականը (մինչև թիվ ՀՕ-294-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը) գործող խմբագրությամբ «Սնանկության մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի իրավակարգավորումը:

Անդրադառնալով թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործով հայցադիմումով ներկայացված պահանջների բնույթին՝ հարկ է արձանագրել, որ թեև սնանկ ճանաչված Մելիք Հակոբյանը հանդես է գալիս որպես պատասխանող և թեև սույն գործով ներկայացված հայցապահանջներն անուղղակիորեն առնչվում են վերջինիս գույքային իրավունքներին, սակայն նշված իրավունքները սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված լինելու կապակցությամբ գործում առկա չէ որևէ ապացույց կամ ներկայացված չէ որևէ հիմնավորում: Ավելին, ինչպես հետևում է գործի փաստական հանգամանքներից, Մելիք Հակոբյանը սնանկ է ճանաչվել Սնանկության դատարանի 02.12.2019թ. վճռով, մինչդեռ թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործով ներկայացված հայցապահանջով ենթադրաբար առոչինչ և վիճահարույց համարվող գործարքները համապատասխանաբար կնքվել են 30.04.2009թ., 18.03.2011թ., 02.08.2016 թվականին, իսկ վեճի առարկա հասցեների նկատմամբ Անշարժ գույքի

հիփոթեքի, գրավի 18.03.2011թ. թիվ 1394 պայմանագրի և ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի հիմքով դեռևս 07.12.2012 թվականին գրանցվել է այլ անձի՝ Սերոժ Քոչարյանի սեփականության իրավունքը: Նշված փաստական հանգամանքները վկայում են այն մասին, որ վեճի առարկա գույքը կամ դրա նկատմամբ իրավունքները չէին կարող ներառված լինել սնանկ ճանաչված պատասխանողի գույքային զանգվածի մեջ:

Հետևաբար, վերոգրյալ իրավական և փաստական վերլուծությունները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը Սնանկության դատարանին ըստ ենթակայության հանձնելու համար գործում բացակայում են անհրաժեշտ փաստական և իրավական ամբողջական հիմքերը, ուստի թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը պետք է հանձնել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալ իրավական և փաստական վերլուծությունները, և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

1. Թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:
2. Սույն որոշումը և թիվ ԵԴ/24285/02/18 քաղաքացիական գործի նյութերն ուղարկել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան:
3. Որոշման օրինակն ուղարկել Սնանկության դատարան:

ԵՐՎԱՆԴ ԽՈՒՆԴԿԱՐՅԱՆ